شماره	صفات ذاتی	معنی	تشریح	ضد صفات ذاتی	تشریح
۳	علم	دانستن	یکی از صفات ذاتی الله (ج)، علم است یعنی الله تعالی به تمام چیزهای پوشیده و آشکارا بوده علم دارد هیچ چیز از علم او پوشیده نیست.	نادانی	الله تعالی هیچوقت بصفت نادانی موصوف نمیگردد و هیچ چیز از احاطهٔ علم نیست.
۴	کلام	سخن زدن	یکی از صفات ذاتی الله (ج)، بوده یعنی الله تعالی (ج) بدون آنکه بزبان ضرورت داشته باشد سخن گوینده است و قرآن کریم کلام الله (ج)، است.	گنگ	الله تعالی (ج)، هیچوقت بصفت گنگ بودن موصوف نمی شود
۵	سمع	شنیدن	یکی از صفات ذاتی الله (ج)، بوده یعنی الله تعالی (ج)، تمام آوازها و سخنان آهسته، بلند، نزدیک و دور را می شنود.	کر بودن	الله تعالی (ج)، از صفت کر بودن پاک و منزه است

شماره	صفات ذاتی	معنی	تشریح	ضد صفات ذاتی	تشریح
٦	بصر	بینائی	الله تعالی (ج) بیننده هر چیز است و هیچ چیز از وی پوشیده نیست.	نابینائی	الله تعالی (ج) از صفت کوری و نابینائی پاک و منزه است.
٧	اراده	خواستن و قصد	الله تعالی (ج) هر کار که اختیار و اراده کند میشود یعنی پیدا شدن و فنا شدن هر چیز به اراده خداوند (ج) میباشد.	بی اراده و بی اختیار	الله تعالی (ج) هیچوقت بصفت بی اختیاری و غیر ارادی موصوف نمیشود.

شاگردان به حفظ جدول مکلف نیستند.

صفات فعلی الله (ج)

صفاتی اند که برای الله (ج) ثابت بوده و خداوند (ج) بضد آن هم موصوف می شود. مانند:

تخلیق، ترزیق، احیاء، اعزاز ...

بطور مثال چند صفت فعلی الله (ج) را در جدول ذیل بیان مینمائیم:

تشریح	ضد	تشریح	معنی	صفت	شماره
الله (ج) اگر پیدا کردن چیزها را نخواهد آنرا پیدا نمیکند.	پیدا نکردن	هر چیزی را که خداوند (ج) بخواهد پیدا کرده می تواند.	پیدا کردن	تخلیق	۱

شماره	صفت	معنی	تشریح	ضد	تشریح
۲	ترزیق	روزی دادن	الله (ج) هر که را بخواهد روزی و رزق میدهد	روزی ندادن	الله (ج) اختیار دارد و می تواند که روزی ندهد.
۳	احیاء	زنده نمودن	الله (ج) ذاتی است که قادر است هر چیز را زنده گرداند .	زنده نگردانیدن یا میرانیدن	الله (ج) میتواند زنده نگرداند و میتواند بمیراند
۴	اعزاز	عزت دادن	الله (ج) هر که را بخواهد عزت میدهد	خوار گردانیدن و ذلیل ساختن	الله (ج) هر که را بخواهد خوار و ذلیل میسازد. «بیت» همه را عزت و خواری تو است نکبت و کارگذاری از تو ست

شاگردان بحفظ جدول مکلف نیستند .

عقایدی که مربوط اند به ایمان آوردن به اَللّٰه (ج)

۱- اَللّٰه (ج) موجود است و در وجود آن هیچ شکی نیست.

۲- اَللّٰه (ج) یک (احد) است، یعنی در ذات وصفات خود شریک ندارد.

۳- به اَللّٰه (ج) هیچ کس مشابه نبوده و نه خداوند تعالیٰ به کسی مشابهت دارد، نه در ذات و نه در صفات.

۴- غیر از اَللّٰه (ج)، هیچکس و هیچ شی لایق عبادت نبوده و نمیباشد.

۵- اَللّٰه همیشه بوده و همیشه هست.

۶- اَللّٰه (ج)، هیچگاه فنا نمیشود.

۷- هر کاریکه در جهان واقع میشود، به ارادهٔ اَللّٰه (ج)، مربوط است.

۸- اَللّٰه (ج) همیشه زنده است و نگهبان و محافظ همه چیز است.

۹- اَللّٰه (ج)، خالق «پیدا کننده» و رب «پرورش دهنده» تمام کائنات است.

۱۰- مرگ و زندگی تمام چیزها به اختیار اللّٰه (ج)، است.

۱۱- اَللّٰه (ج)، به کردن هر چیز قادر و به کمک هیچکس احتیاج ندارد.

۱۲- اَللّٰه (ج)، عالم، بیننده و شنونده هر چیز است.

۱۳- از اَللّٰه (ج)، هیچ چیز پوشیده نیست.

۱۴- اَللّٰه (ج)، معبود است و بندگان خود را بعبادت خود امر کرده و از نافرمانی خود منع کرده است.

تمرین

۱- صفات اَللّٰه (ج) بچند قسم اند؟

۲- صفات ذاتی اَللّٰه (ج)، را تعریف کنید

۳- صفات ذاتی اَللّٰه (ج)، چند وکدام کدام اند ؟

۴- صفات فعلی اَللّٰه (ج)، را تعریف کنید

۵- چند مثالی از صفات فعلی اَللّٰه (ج)، را بیان کنید

جاهای خالی زیر را کلمات مناسب پر کنید .

۱- ضد قدرت ---------- است .

۲- ضد حیات ---------- است .

۳- ضد اراده ---------- است .

۴- ضد علم ---------- است .

۵- ضد ترزیق ---------- است .

۶- ضد اعزاز ---------- است .

كُلٌّ آمَنَ بِاللّٰهِ وَمَلٰئِكَتِهٖ وَكُتُبِهٖ

همه ایمان آورده اند بخدا وفرشتگانش وکتابهایش

سورهٔ بقره آیه ۲۸۵

ایمان به ملائکه

ما به این ایمان داریم که ملائکه آن قسم مخلوقاتی اند که نه به آنها مرد گفته میشود و نه زن و بچشم دیده نمیشوند از نور پیدا شده اند و بقدرت خداوند (ج) باشکال مختلف خودرا تبدیل کرده میتوانند و ایشان یک لحظه هم از عبادت خداوند (ج) غافل نیستند، سرکشی ونافرمانی نمیکنند، ونه از ایشان گناه سر میزند.

تعداد وشمار آنها آنقدر زیاد است که فقط الله (ج) میداند وبس.

کار و وظایف ملائک

اگرچه کار تمام ملائک تسبیح و تهلیل برای الله (ج)، وبجای آوردن امر او تعالی میباشد، اما وظایف هر کدام مشخص است که ما بطور مثال در جدول ذیل وظایف بعضی از آنها را ذکر مینمائیم.

الف	ملائک مقرب	وظایف ملائک
۱	حضرت جبرئیل علیه السلام	۱- آوردن وحی برای پیغمبران علیهم السلام. ۲- نزول رحمت وبرکات. ۳- نازل کردن عذاب بر بندگان نافرمان الله (ج)

الف	ملائک مقرب	وظایف ملائک
۲	حضرت میکائیل علیه السلام	۱- تنظیم و ترتیب رزق و روزی مخلوقات. ۲- تنظیم و ترتیب بحرها، دریاها، باران و ابرها.
۳	حضرت اسرافیل علیه السلام	دمیدن در صور[۱]، برای فنا کردن و باز زنده گردانیدن در روز قیامت.
۴	حضرت عزرائیل علیه السلام	گرفتن روح از مخلوقات زنده.
ب	ملائک کرام الکاتبین	نوشتن اعمال نیک و بد مردم.

(۱) چیزیکه حضرت اسرافیل علیه السلام روز قیامت در آن میدمد.

بسم الله الرحمن الرحیم

بخش اول

عقاید

ایمان

تعریف ایمان: ایمان در لغت تصدیق و باور کردن را گویند. و در اصطلاح شرع شریف اقرار و تصدیق تمام چیزهایی است که رسول اکرم (ص) برای ما از جانب خداوند (ج) آورده.

و مهمترین آنها قرار ذیل اند:

۱- ایمان به الله (ج).

۲- ایمان به ملائکه.

ج	ملائک حفظه «نگهبان»	حفاظت ونگهداری انسانها.
د	نکیر ومنکر	ملائکی اند که ازانسان بعداز مردن می پرسند. ۱- پروردگار توکیست ؟ ۲- دین توکدام است ؟ ۳- پیغمبرت کیست ؟

جناب معلم صاحب بشاگردان تفهیم نماید که ملائک مقرب درین جدول عبارت از چهار ملائک اول اند وشاگردان بحفظ جدول مکلف نمیباشند.

تمرین

۱- موجودیت ملائک بکدام آیهٔ شریفه ثابت است؟
۲- ملائک را خداوند (ج) ازچه چیز آفریده است؟
۳- ملائک مقرب چند است ، نام هریک را بگوئید؟
۴- وظایف ملائک مقرب را شرح دهید.
۵- کدام ملائک را کرام الکاتبین میگویند؟
۶- وظایف ملائک حفظه چیست شرح کنید؟
۷- کار تمام ملائک چیست؟

كُلٌّ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَمَلٰٓئِكَتِهٖ وَكُتُبِهٖ

همه ایمان آورده اند بخدا (ج) و فرشتگانش و کتابهایش

سورهٔ بقره آیهٔ (۲۸۵)

ایمان به کتابهای الله (ج)

الله (ج)، یک تعداد کتابها را بر پیغمبران خود نازل کرده که بواسطهٔ این کتاب ها انسانان الله (ج) و احکام او را بشناسند و در زندگی خود از آن پیروی کنند، تابع حق بوده و از کارهای ناشایسته و بد پرهیز نمایند و در نتیجه کامیابی دنیا و آخرت را حاصل کنند.

تمام آن کتابهائیکه الله تعالی (ج) بر پیغمبران علیهم السلام خود نازل کرده چهار کتاب بزرگ و صد صحیفه اند.
که در جدول ذیل تشریح شده اند. (۱)

چهار کتاب مقدس آسمانی

شماره	نام کتاب	نام پیغمبر
۱	تورات شریف	بحضرت موسی علیه السلام
۲	زبور شریف	بحضرت داؤد علیه السلام
۳	انجیل شریف	بحضرت عیسی علیه السلام
۴	قرآن عظیم الشان	بحضرت محمد رسول الله صلی الله علیه وسلم

صد صحیفه به این رسولان نازل شده اند

شماره	نام صحیفه	نام پیغمبر
۱	(۱۰) ده	برحضرت آدم علیه السلام
۲	(۱۰) ده	برحضرت ابراهیم علیه السلام
۳	(۵۰) پنجاه	برحضرت شیث علیه السلام
۴	(۳۰) سی	بحضرت ادریس علیه السلام

(۱) شاگردان به حفظ جدول مکلف نیستند.

ایمان به قرآن کریم

كِتَابٌ اَنزَلنٰهُ اِلَيكَ لِتُخرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمٰتِ

این قرآن کتابی است که فرو فرستادیم بسوی تو تا بیرون آری مردمان را از تاریکی

اِلَى النُّورِ ۵ سورهٔ ابراهیم (ع) آیهٔ اول

های کفر، بسوی روشنی «ایمان»

یقیناً وبدون شک قرآن عظیم الشان کلام الله (ج) است ایمان داریم که قرآن مجید آخرین کتاب الله (ج) میباشد. ازین به بعد تا روز قیامت دیگر کتاب نازل نمیشود وتمام کتابهای آسمانی به این کتاب منسوخ گردیدند.

۲۱

این کتاب مقدس از جانب الله (ج)، بواسطهٔ حضرت جبرئیل امین علیه السلام به حضرت محمد رسول الله صلی الله علیه و آله و اصحابه اجمعین در مدت بیست و سه سال دور نبوت نازل شده، دارای سی جزء و یکصد و چهارده سوره و شش هزار و ششصد و شصت و شش آیات میباشد.

ما عقیده و ایمان کامل داریم که به قول و پیروی این کتابِ مقدس الله (ج)، انسان از تاریکی های کفر، جهالت و شرک خلاصی یافته و به نور ایمان منور و راه یاب می شود و سعادت و نیکبختی دنیا و آخرت نصیب وی میگردد.

قرآن کریم از لوح محفوظ بیک بار بهمین ترتیب که اکنون موجود است توسط حضرت جبرئیل علیه السلام به آسمان دنیا نازل و در بیت العزت نهاده شده و بعد از آن کم کم به حسب

وقایع وحادثه ها در وقت مناسب باساس ضرورت برای هدایت ورهنمائی بشر در عصر فرخنده رسالت به رسول کریم صلی الله علیه وآله وسلم نازل شده، وبقدرت خداوند (ج) در قلب پاک رسول اکرم (صلی الله علیه وسلم) جمع وحفظ میگردید.

ونبی کریم (ص)، بیک تعداد صحابه رضی الله تعالی عنهم هدایت میدادند که ایشان قرآن مجید را حفظ کنند.

ویکتعداد شان را به کتابت «نوشتن»، قرآنکریم امر میفرمودند قرآن عظیم الشان را طوریکه الله (ج)، نازل کرده حضرت جبرئیل علیه السلام بحضرت محمد مصطفی (ص)، قرائت مینمود وحضرت رسول کریم (ص) به صحابه (رض) تعلیم میدادند که برای ما بدون تغیر وتحریف[1] تا این زمان رسیده و برای همیشه قرآن مجید از تحریف وتغیر پاک ومنزه می باشد.

---

(۱) تحریف: در لفظ ویا معنی تغیر آوردن.

عقاید مربوط به ایمان به کتابهای الله (ج)

۱- ایمان تمام کتاب ها وصحیفه هایکه ازطرف الله (ج) نازل شده حق است.

۲- قرآن مجید کلام الله (ج) بوده وحق است.

۳- قرآن مجید برای همیشه از تحریف وتغیر پاک ومنزه است.

۴- الله آنچه را درمورد عقاید، عبادات، اخلاق ومعاملات در قرآن کریم به انسانها امر کرده همهٔ آنرا قبول وبه آن عمل می کنیم.

۵- قرآن مجید شفاء امراض ظاهری وباطنی است.

۶- انکار از یک حرف ویایک آیهٔ قرآن کریم کفر است.

۷- هیچکس قادر نیست که مانند یک آیهٔ قرآن کریم کلامی بسازد.

تمرین

۱- الله (ج) برای چه کتاب ها را به رسولان نازل کرده ؟

۲- کتابهای بزرگ آسمانی کدام اند نام های شانرا بگیرید ؟

۳- تمام صحیفه های آسمانی چند است ؟

۴- آخرین کتاب مقدس الله (ج) را نام بگیرید.

جاهای خالی زیر را با کلمات مناسب پر کنید.

۱- تورات به ______________ نازل شده است.

۲- انجیل به ______________ نازل شده است.

۳- زبور به ______________ نازل شده است.

۴- قرآن مجید به ______________ نازل شده است.

۵- قرآن کریم ______________ سوره دارد.

۶- بحضرت آدم و حضرت ابراهیم علیهما السلام ______ صحیفه نازل شده اند.

۷- پنجاه صحیفه به ______________ نازل شده اند.

۸- سی صحیفه به ______________ نازل شده اند.

۳- ایمان به کتاب هائیکه از طرف الله (ج)، فرستاده شده اند.

۴- ایمان به رسولان خداوند (ج).

۵- ایمان بروز آخرت.

۶- ایمان به تقدیر یعنی ایمان بانیکه اندازهٔ خیر وشر از جانب خداوند (ج) است.

۷- ایمان به زنده شدن بعد از مرگ.

ایمان بوجود الله (ج)

ما عقیدهٔ محکم داریم که همه کائنات ومخلوقات یک مالک وپیدا کننده دارند، که الله (ج) است. واین مطلب به آیات متبرکه قرآن مجید واحادیث شریف وعقل سلیم ثابت است. بطور مثال، برخی از آنها در اینجا ذکر میشوند:

كُلٌّ آمَنَ بِاللّٰهِ وَمَلٰئِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ

همه ایمان آوردند بخدا (ج)، و فرشتگانش و کتابهایش و پیغمبرانش

ایمان به رسولان الله (ج)

رسولان الله (ج) کسانی اند که از طرف خداوند (ج) فرستاده شده معلم و رهنمای خیر و دعوت کنندهٔ بسوی توحید و عبادت الله تبارک وتعالیٰ اند، و منع کننده از راه های شر و فساد میباشند.

فرق بین رسول و نبی

۱- رسول آن پیغمبری است که کتاب و شریعت جدیدی از جانب الله (ج) بروی آمده باشد

۲- نبی آن پیغمبریست که از طرف الله (ج) برای رهنمائی بشر فرستاده شده، خواه کتاب و شریعت جدیدی بوی فرستاده شده باشد یا نشده باشد.

تعداد حضرات پیغمبران علیهم السلام کم و یا بیش یکصد و بیست و چهار هزار اند. در ذیل اسمای گرامی آنعده انبیاء علیهم السلام که در قرآن مجید ذکر شده بیان میشود.

۱- حضرت آدم علیه السلام.

۲- حضرت ادریس علیه السلام.

۳- حضرت نوح علیہ السلام ۔

۴- حضرت ہود علیہ السلام ۔

۵- حضرت صالح علیہ السلام ۔

۶- حضرت ابراہیم علیہ السلام ۔

۷- حضرت اسمٰعیل علیہ السلام ۔

۸- حضرت اسحٰق علیہ السلام ۔

۹- حضرت یعقوب علیہ السلام ۔

۱۰- حضرت یوسف علیہ السلام ۔

۱۱- حضرت داؤد علیہ السلام ۔

۱۲- حضرت سلیمان علیہ السلام ۔

۱۳- حضرت ذوالکفل علیہ السلام ۔

۱۴- حضرت ذکریا علیہ السلام ۔

۱۵- حضرت یحییٰ علیہ السلام ۔

۱۶- حضرت یونس علیہ السلام ۔

۱۷- حضرت الیاس علیہ السلام ۔

۱۸- حضرت لوط علیہ السلام ۔

۱۹- حضرت شعیب علیہ السلام ۔

۲۰- حضرت موسیٰ علیہ السلام ۔

۲۱- حضرت ہارون علیہ السلام ۔

۲۲- حضرت یسع علیہ السلام ۔

۲۳- حضرب ایوب علیہ السلام ۔

۲۴- حضرت عیسیٰ علیہ السلام ۔

۲۵- حضرت محمد مصطفیٰ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ۔

حضرت محمد مصطفیٰ صلی الله وآله وسلم

ما ایمان وعقیده داریم که حضرت محمد مصطفیٰ صلی الله علیه وسلم بنده ورسول الله (ج)، وافضل وبهترین مخلوقات است. بعد از وی پیغمبر دیگری فرستاده نمیشود. رسول د پیشوا و رهبر است.

ما امت و پیرو حضرت محمد مصطفیٰ صلی الله علیه وسلم هستیم و به تمام احکام دین که از طرف اَللّٰه (ج) برای ما آورده وما را رهنمائی کرده ایمان داریم. و پیروی از کردار و هدایات او را برای خود لازم و سبب کامیابی دنیا وآخرت خود میدانیم.

وعقیده داریم که متابعت و پیروی رسول کریم (ص)

درحقیقت اطاعت د فرمان برداری الله (ج) است.

د روگردانیدن از اطاعت حضرت رسول الله (ص) در حقیقت نافرمانی و اعراض از اطاعت الله (ج) می باشد و سبب ناکامی و شرمندگی دنیا و آخرت میشود .

نَعُوذُ بِاللهِ مِنْ ذٰلِكَ .

تمرین

۱- الله (ج) پیغمبران خود را برای چه فرستاده است ؟

۲- رسول ونبی را تعریف نمائید .

۳- فرق بین رسول ونبی را واضح سازید .

۴- نام های بعضی پیغمبران راکه در قرآنکریم ذکرشده بگیرید .

۵- پیغمبر خاتم النبیین کیست ؟

جاهای خالی زیر را باکلمات مناسب پرکنید .

۱- ما امت ---------- هستیم .

۲- متابعت وپیروی رسول کریم صلی الله علیه وسلم درحقیقت اطاعت وپیروی از ------- است.

۳- اعراض وردگردانیدن ازمتابعت وپیروی حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم درحقیقت روگردانیدن از اطاعت -------- است .

مَنْ آمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

هر که ایمان بیارد بخداوند (ج) و به روز قیامت و عمل نیک کند نه براوشان خوفی است و نه اوشان غمگین میشوند

سورة المائده آیهٔ (٦٩)

ایمان بروز آخرت

ما به این عقیده و ایمان داریم که روز آخرت حتمی آمدنیست اما وقت آمدن آن بجز از الله (ج)، به هیچ کس دیگر معلوم نیست.

روز قیامت روزیست که با دمیدن صور اول حضرت اسرافیل علیه السلام تمام موجودات بغیر از الله (ج)، فنا و این نظام موجوده همه درهم و برهم میشوند.

وبا دمیدن صور دوم حضرت اسرافیل علیه السلام تمام موجودات زنده جان دوباره به امر الله (ج)، زنده میشوند.

درین روز اعمال نیک و بد هرکس محاسبه و سنجیده میشوند.

وصحیفهٔ اعمال (عمل نامه)، نیکوکاران بدست راست شان داده می شود، و به جنت داخل کرده میشوند.

وعمل نامهٔ کفار بدست چپ شان داده میشود.

و داخل دوزخ می شوند جنتیان برای همیشه در جنت و دوزخیان برای همیشه در دوزخ زنده می مانند، وهیچگاه مرگ برایشان نمی آید ومسلمانان گنه کار به اندازهٔ گناه خود به ارادهٔ خدا (ج) عذاب می شوند وبعد ازآن به جنت برده می شوند.

تمرین

۱ـ وقت آمدن قیامت به کی معلوم است ؟

۲ـ با اولین دمیدن صور اسرافیل علیه السلام چه واقعه رخ میدهد ؟

۳ـ عملنامهٔ مؤمنان بکدام دست و از کافران به کدام دست شانداده میشود .

۴ـ وقتی که انسانان در آخرت دوباره زنده می شوند ، باز میمیرند یا نه ؟

دلایل نقلی بر وجود الله (ج)

۱- وَمِنْ اٰیٰتِهٖ خَلْقُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ

و از نشانه های او آفریدن آسمانها و زمین است

وَمَا بَثَّ فِیْهِمَا مِنْ دَآبَّةٍ وَهُوَ عَلٰی

و آفریدن آنچه پراگنده ساخته در آسمان و زمین از جنبندگان و او بر فراهم آوردن

جَمْعِهِمْ اِذَا یَشَآءُ قَدِیْرٌ ○ سوره شوری آیه ۲۹

ایشان وقتیکه خواهد توانا تر است.

۲- وَمِنْ اٰیٰتِهِ الَّیْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ

و از دلایل قدرت او است شب و روز و آفتاب

وَالْقَمَرُ سوره حم السجده ایه ۳۷

و ماه.

إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ ۝
ترجمه: ما هر چیز را پیدا کردیم پیشتر اندازه کرده.
سورة قمر آیه ۴۹

ایمان به تقدیر

معنی و مقصد تقدیر: ما به این ایمان داریم هر چیزیکه در کائنات بوجود آمده و یا خواهد آمد الله (ج) در ازل به آن عالم بوده و برای هر چیز خیر باشد یا شر از روی حکمت و قدرت خود به آن یک حد و اندازه تعین نموده و در لوح محفوظ ثبت کرده است.

چیزهائیکه هنوز پیدا نشده به الله (ج) معلوم است. الله (ج) قبل از پیدا نمودن مخلوقات میداند که بعد از پیدا

شدن شان چه حال به آنان پیش می آید. وهمچنان مخلوقات را که ازبین می برند قبل از فنا شدن شان الله (ج) میداند که پس از فنا شدن شان چه حالت به آنها عاید میگردد.

عقیدهٔ ما نسبت به تقدیر

۱- الله (ج)، تمام مخلوقات را مطابق تقدیر و علم خود پیدا کرده.

۲- در بارهٔ هر چیزیکه قضا و قدر خداوند (ج)، رفته است، آنهمه در لوح محفوظ نوشته شده.

۳- هیچ چیز از علم و تقدیر الله (ج)، بیرون وپوشیده نیست.

۴- علم الله (ج) کامل وثابت است و بواسطهٔ پیدا وفنا شدن مخلوقات تغیر نمیکند یعنی کم وزیاد نمیشود.

تمرین

۱- مقصد ومعنی تقدیر چیست ؟

جاهای خالی زیر را بکلمات مناسب پرکنید .

۱- هرچیزیکه در کائنات بوجود آمده یا می آید الله (ج) در ________ به آن عالم بود .

۲- الله (ج) هرچیزی را اگر خیر باشد یا شر از روی ________ خود به آن یک حد و اندازهٔ تعین کرده و در لوح محفوظ آن را ________ کرده است .

۳- آن چیزهائیکه هنوز پیدا نشده ، آنهم به الله (ج) ________ است .

مُحَمَّدٌ رَّسُوْلُ اللّٰهِ وَالَّذِيْنَ مَعَهٗٓ اَشِدَّآءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَآءُ بَيْنَهُمْ

محمد (ص) فرستاده الله (ج) است و آنانیکه همراه اواند سخت اند بر کافران مهربان اند در بین خود

سورة الفتح آیهٔ ۲۹

مقام و منزلت اصحاب کرام رضوان الله تعالی علیهم اجمعین

تعریف صحابی: صحابی به کسی گفته میشود که در حال ایمان با حضرت رسول اکرم (ص) ملاقات نموده و با ایمان از دنیا رفته باشد.

در مورد صحابهٔ کرام رضی الله تعالی عنهم حضرت رسول مقبول (ص) فرموده است: اَصْحَابِیْ كَالنُّجُوْمِ بِاَيِّهِمُ اقْتَدَيْتُمْ اِهْتَدَيْتُمْ

اصحاب من مانند ستارگان اند بهر یکی از آنان که اقتدا کنید راه می یابید.

تمام صحابه کرام رضی الله تعالیٰ عنهم اشخاص عادل، متقی و مورد اعتماد مردم هستند.

احترام تمام صحابهٔ کرام رضی الله تعالیٰ عنهم ومحبت و دوستی با همهٔ شان عقیده و مذهب ما یان است.

ما پیروی و اطاعت از صحابهٔ کرام رضی الله تعالیٰ عنهم را سبب هدایت میدانیم. از تمام اصحاب کرام (رض) افضل وبهترشان چهار خلیفه اند، که از روی فضیلت و مرتبه بدرجهٔ اول حضرت ابوبکر صدیق رضی الله تعالیٰ عنه، بدرجهٔ دوم حضرت عمر فاروق رضی الله عنه، بدرجهٔ سوم حضرت عثمان رضی الله عنه وبدرجهٔ چهارم حضرت علی کرم الله وجهه می باشند.

ما به این عقیده داریم که بعد از حضرات پیغمبران علیهم السلام صحابهٔ کرام رضی الله تعالیٰ عنهم دارای مقام ومنزلت بلند هستند وهیچکس

درفضیلت باصحاب کرام رضی الله تعالی عنهم رسیده نمیتوانند.
محبت و دوستی با تمام صحابهٔ کرام رضی الله تعالی عنهم علامهٔ ایمان، و بغض و دشمنی با ایشان علامهٔ بی دینی است.

تمرین

۱- بکدام شخص صحابی گفته میشود؟
۲- حضرت رسول الله (ص) درمورد فضیلت اصحاب خود چه ارشاد فرمودند؟
۳- اصحاب کرام رضی الله تعالی عنهم چه قسم اشخاص هستند؟
۴- از تمام اصحاب کرام رضی الله تعالی عنهم بهتر و افضل چند نفر هستند؟
۵- کدام یکی از چهار خلیفه دارای مقام و مرتبهٔ اول میباشد؟
۶- بعد از مقام و منزلت حضرات انبیأ علیهم السلام بدرجهٔ اول کدام اشخاص دارای فضیلت اند؟

جاهای خالی زیر را با کلمات مناسب پر کنید.

۱- احترام تمام اصحاب کرام رضی الله تعالی عنهم و محبت با ایشان عقیده و ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ماست.

۲- محبت و دوستی با تمام صحابهٔ کرام رضی الله تعالی عنهم نشانهٔ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ است.

۳- بغض و دشمنی با اصحاب کرام رضی الله تعالی عنهم علامهٔ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ است.

ألا إن أولياء الله لا خوف عليهم ولا هم يحزنون

آگاه باشید بیگمان دوستان خدا (ج) هیچ ترسی نیست برایشان و نه ایشان اندوهگین شوند

سورهٔ یونس آیهٔ

ولایت و شناخت اولیای کرام رحمة الله تعالی علیهم

تعریف ولی: آن مؤمن متقی و پرهیزگاری که پیرو و تابع احکام الله (ج)، و رسول اکرم صلی الله علیه وآله واصحابه وسلم بوده و بعبادت الله (ج)، زیاد مصروف باشد و پیروی نفس و شیطان را نکند. از حرام خود را نگاه دارد و دوستی و محبت الله (ج) وحضرت رسول مقبول (ص)، را از هر چیز و هر کس زیادتر و بهتر بداند، به چنین شخص ولی گفته میشود. وگاه گاه غیر

اختیاری کرامت (کار خارق العاده) از وی ظاهر شود[1]. به هر انسانیکه دارای صفات ذکر شدهٔ فوق نباشد ولی گفته نمیشود.

---

(۱) روزی حضرت عمر فاروق (رض) در مدینهٔ منوره خطبهٔ جمعه را می خواند که ناگهان [illegible] سه بار فرمود: (یا ساریة الجبل) و بعداً خطبه را آغاز کرد. تمام حاضرین در حیرت افتادند که این جملهٔ بی ربط از زبان مبارک او چطور برآمد. حضرت عبدالرحمن بن عوف (رض) از وی پرسیدند که امروز شما در میان خطبه لفظ (یا ساریة الجبل) گفتید؟ آنجناب از لشکر یاد آور شد که در مقام نهاوند عراق مشغول جهاد بود، فرمانده لشکر ساریه نام داشت فرمود، من ملاحظه کردم که این لشکر در دامنهٔ کوه به جنگ مشغول است و قشون دشمن از جلو و عقب آن می آمد و او خبر نداشت بدیدن این واقعه من خود را نتوانستم کنترول کنم من ساریه را صدا زدم که طرف کوه را بگیرید بعد از چند روزی که قاصد ساریه آمد همه سرگذشت را بیان کرد که ما بجنگ مشغول بودیم که ناگهان آواز (یا ساریة الجبل) آمد. به شنیدن این آواز ما بکوه رفتیم و کامیاب شدیم این بود نمونهٔ از کرامت اولیاء الله رحمة الله تعالی علیهم.

تمرین

۱- بکدام شخص ولی گفته میشود؟

۲- ولی چه صفات دارد؟

۳- آن کار خارق العادهٔ که بعضی اوقات و بدون اختیار از ولی الله بظهور می آید چه گفته می شود؟

از آیات فوق ثابت می شود که آسمان ها و زمین و چیزهائیکه در آسمان ها و زمین وجود دارند، خواه ما آنها را دیده میتوانیم و یا دیده نمیتوانیم بر موجودیت الله تعالی شاهدی میدهند.

تمرین

به سوالات ذیل جواب بدهید:

۱- برای اثبات وجود الله (ج)، اگر کدام آیتی بیاد دارید بخوانید.

۲- برای اثبات وجود الله (ج)، کدام دلیل نقلی گفته میتوانید؟

چند سخن عقیدوی به مذهب اهل سنت والجماعت(۱)

۱- ما به اولیای کرام محبت و اخلاص داریم واز اهانت وبدگوئی شان خود را نگه میداریم.

۲- ما به تمام امامان مذاهب ومجتهدین(۲) محبت واخلاص

۱- اهل سنت والجماعت آن گروه از مسلمانان را گویند که از سنت حضرت رسول اکرم (ص)، واز کارها واخلاق وطریق اصحاب کرام رضی الله تعالی عنهم پیروی کنند. واین طائفهٔ اهل سنت والجماعت در چهار مذهب مشهور خلاصه می شود.

۲- آن عالم دین را گویند که بعلوم قرآن عظیم الشان مهارت وعلمیت کامل داشته باشد، صاحب تقوی بوده واحادیث زیادی حضرت رسول اکرم (ص) را حفظ ویا ذکر ده باشد ودر علم حدیث شریف کاملاً وارد وعالم باشد ونیز از آیات قرآن مجید واحادیث نبوی (ص) احکام فقهی را استخراج واستنباط کرده بتواند وکم از کم پنجصد آیات احکام وسه هزار احادیث معتبره را با معنی ومفهوم آن حفظ داشته باشد.

داریم و از جملهٔ آن ها پیروی مذهب امام اعظم ابوحنیفه رحمة الله علیه را وسیلهٔ سعادت و نیکبختی خود میدانیم.

۳- دربارهٔ امامان دین از بغض و بدگوئی پرهیز میکنیم.

۴- ما اهل سنت والجماعت عزت بندگان نیک خداوند (ج) را مینمائیم، و با اوشان محبت داریم. ظالمان و خائنان را بدگفته و از ایشان نفرت می کنیم.

۵- کسیکه الله (ج) و رسولش را قبول کند و در نماز بطرف قبلهٔ مسلمانان رو بیاورد آن شخص را بخاطر گناه کافر نمی گوئیم تا آنکه گناه بزرگ

«گناه کبیر» را حلال نداند.

۶- ما پیروی از سنت مقدس حضرت رسول کریم (ص) را در تمام معاملات روزمرهٔ خود می کنیم و از جدا شدن و مخالفت جماعت مسلمین پرهیز میکنیم.

۷- ما یقین و باور داریم که بجا آوردن احکام الله (ج) از طاقت و توان انسان دور نیست.

تمرین

جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید:

۱- ما به اولیای کرام محبت و ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ داریم و از توهین و بدگوئی شان پرهیز می کنیم.

۲- ما به تمام امامان مذاهب و مجتهدین کرام محبت

واخلاص داریم و ازجملهٔ ایشان پیروی مذهب ___________را وسیلهٔ سعادت ونیکبختی خودمیدانیم.

۳ ما اہل سنت والجماعت ___________بندگان نیک ___________را ہنمائیم.

۴- ماخود را از ___________باامامان دین نگاه می کنیم.

نامهای امامان ومجتهدین مشهور اینها عبارتند از:

۱- حضرت امام اعظم صاحب (رحمة الله علیه)

۲- حضرت امام شافعی صاحب (رحمة الله علیه)

۳- حضرت امام مالک صاحب (رحمة الله علیه)

۴- حضرت امام حنبل صاحب (رحمة الله علیه)

بخش دوم فقه شریف

فهرست مندرجات بخش دوم فقه شریف

شماره	عنوان	صفحه
۱ -	تعریف لغوی و اصطلاحی فقه	(۱)
۲ -	تعریف فرض و حکم آن	(۱)
۳ -	تعریف واجب و حکم آن	(۲)
۴ -	تعریف سنت و حکم آن	۲
۵ -	تعریف مستحب و حکم آن	۳
۶ -	تعریف مباح و حکم آن	۳

شماره عنوان صفحه

شماره	عنوان	صفحه
۷	تعریف حرام و حکم آن	۳
۸	تعریف مکروه و حکم آن	۴
۹	تعریف مفسد و حکم آن	۴
۱۰	نماز مسبوق	٦
۱۱	نماز مسافر	۹
۱۲	نماز مریض	۱۱
۱۳	سجده سهو	۱۳
۱۴	نماز جمعه	۱۵
۱۵	نماز عیدین	۱۸
۱٦	نماز تراویح	۲۰
۱۷	نماز جنازه	۲۲

بسم الله الرحمن الرحيم

بخش دوم

فقه شریف

فقه در لغت بمعنی دانائی وزیرکی استعمال میشود ودر اصطلاح علمی را گویند که از فعل مکلف منحیث روا ونا روا بحث می کند.

کارهای روا و نا روا تماماً به هشت قسم اند که ذیلاً تشریح میشوند:

۱- فرض: فرض در لغت قطع نمودن و اندازه کردن را گویند.

و در اصطلاح آن عملی را گویند که به دلیل قطعی ثابت شده باشد وهیچ شک وشبهه در آن نباشد.

حکم فرض : به کردن آن ثواب و به نکردن آن بدون عذر عذاب و انکار از فرض ثابت باتفاق مذاهب کفر است .

۲- واجب : واجب کاری را گویند که به دلیلی ثابت شده باشد که در آن شبهه باشد .

حکم واجب : مانند حکم فرض است در عمل که به کردن آن ثواب و به نکردن آن عذاب است ومنکر از واجب کافر نمیشود .

۳- سنت : سنت کاری را گویند که نبی علیه الصلوة والسلام آنرا همیشه کرده یک یا دو دفعه ترک کرده باشد .

حکم سنت : به کردن آن ثواب و به نکردن آن عتاب (ملامتی) است .

۴- مستحب : مستحب کاری را گویند که نبی علیه الصلوة والسلام

آنرا گاهی کرده و گاهی نکرده باشد ویا اصحاب نبی کریم علیه الصلوة والسلام آنرا پسندیده باشند.

حکم مستحب: به کردن آن محض برای خدا ج، ثواب و به نکردن آن نه ثواب است ونه عتاب.

۵- مباح: مباح کاری راگویند که درکردن ونه کردن آن بنده را اختیار باشد.

حکم مباح: آنچه کردن ونه کردن آن نه ثواب دارد ونه عذاب.

۶- حرام: حرام کاری راگویند که منع آن به دلیل یقینی ثابت شده باشد.

حکم حرام: به نکردن حرام غرض رضای خداج، ثواب وبه کردن آن مستحق عذاب میشود. اگرکسی حرام

متفق علیه را حلال بداند کافر میشود.

۷- مکروه: مکروه عملی را گویند که منع آن به دلیلی ثابت شده باشد که در آن شبهه باشد.

حکم مکروه: به نکردن مکروه ثواب و به کردن آن گناه و ترس عذاب است.

۸- مفسد: شکنندهٔ عبادت شروع شده را مفسد گویند مثلاً در نماز به آواز بلند خنده کردن.

حکم مفسد: قصداً کردن عمل مفسد گناه است.

جا های خالی را با کلمات مناسب پر کنید.

۱- ایمان در لغت ______________ را گویند.

۲- ایمان در اصطلاح شرع شریف ______________ و

تصدیق به تمام چیزهائی است که ______________

برای ما از جانب خداوند (ج)، آورده است.

تمرین

۱- معنی لغوی و اصطلاحی فقه چی می باشد؟

۲- فرض را تعریف نمائید؟

۳- فرق در بین فرض و واجب چه می باشد؟

۴- سنت کدام عملی را ای گویند ؟

۵- مستحب را تعریف نمائید ؟

۶- حرام کدام قسم عمل را ای گوید ؟

۷- حکم حرام چه میباشد ؟

۸- تعریف مکروه را بیان کنید؟

۹- مباح چه قسم عمل میباشد؟

۱۰- تعریف مفسد را واضح بیان کنید؟

نماز مسبوق

اُدا مسبوق آن مقتدی را گویند که بعد از ادا شدن یک یا چند رکعت با امام در نماز شریک شود مسبوق نماز خود را قرار ذیل پوره کند:

وقتیکه امام سلام گشتاند وی سلام نگرداند و استاده شود اگر یک رکعت از وی فوت شده باشد آن رکعت را پر خوانده و نماز را تکمیل کند.

درصورتیکه در نماز های ظهر، عصر، وعشاء، دو رکعت از او فوت شده باشد هردو رکعت را پر بخواند واگر در نماز های ظهر، عصر، وعشاء یک رکعت را با امام گرفته باشد پس یک رکعت را پر خوانده بعد از آن به قعده

نشسته بعد از نشستن رکعت دیگری را نیز پر بخواند در رکعت
چهارم را خالی خوانده نماز خود را تکمیل نمایند .
اگر در نماز شام دو رکعت از کسی فوت شده باشد و یک
رکعت را با امام خوانده باشد بعد از سلام گشتاندن امام
سلام نگرداند استاده شود یک رکعت را پر بخواند بعداً
قعده نماید بعد از قعده رکعت دیگر را هم پر بخواند و نماز خود را
تکمیل نماید .

تمرین

۱- مسبوق را تعریف نمائید.

۲- اگرکسی بعد از خوانده شدن یک رکعت پس امام اقتداء کند نماز خود را چطور تکمیل نماید؟

۳- در نماز پیشین، عصر، خفتن اگرکسی دو رکعت را باجماعت یافت نماز باقیماندۀ خود را به چه ترتیب تکمیل نماید؟

۴- اگرکسی در نماز های پیشین، دیگر و خفتن یک رکعت را باامام یافت نماز باقیماندۀ خود را بچه ترتیب تکمیل نماید؟

۵- در نماز شام اگرکسی باامام یک رکعت را یافت نماز باقیماندۀ خود را چطور ادا نماید؟

نماز مسافر

مسافر کسی را گویند که قصد رفتن جائی را بنماید که پیاده به رفتار عادی اقلاً در سه روز بآنجا برسد. مسافر از وقت برآمدن از خانهٔ خود تا باز آمدن بخانهٔ خود نماز فرض چهار رکعتی را دو رکعت بخواند که این عمل را قصر گویند نمازهای سه رکعتی و دو رکعتی فرض قصر ندارد.

اگر کسی در حالت سفر نماز چهار رکعتی را سهواً تکمیل کند و قصر ننماید اگر قعدهٔ اول را کرده باشد فرض آن ادا و دو رکعت آن نفل میشود و درصورتیکه قعدهٔ اول را نکرده باشد فرض او ادا نمیشود. مکلف است که دو رکعت فرض را از سر بخواند واگر کسی قصداً نماز فرض را چهار رکعت

تکمیل نماید وقصر نماید درصورتیکه پس از دو رکعت قعده کرده باشد فرض ازاو ساقط لاکن گنهگار میشود .

مسافر اگر به امامت مقیم نماز بخواند نظر به متابعت امام چهار رکعت راتکمیل نماید واگر مسافر امام ومقتدیان مقیم باشند امام مسافر دو رکعت نماز بخواند ومقتدیان رابفهماند که نماز خود راتکمیل نمایند .

اگرکدام مسافر دریک جای اقلاً قصد بود وباش پانزده روزه رابکند درین حالت نماز خود راپوره بخواند وقصر نماید .

تمرین

۱ـ کدام شخص رامسافر میگویند ؟

۲ـ اگرمسافر سهواً نماز چهار رکعتی راپوره اداء نماید چه حکم دارد ؟

۳ـ مسافر اگر پس امام مقیم اقتداء کند چند رکعت بخواند؟

۴ـ مسافر درکدام حالت نماز چهار رکعتی راپوره بخواند؟

نماز مریض

در اساسات مسلمانی نماز یک اساس بزرگ
ومهم میباشد باید مسلمانها در نماز توجه زیاد بنمایند که
نماز ایشان فوت نشود حتی اگر مریض هم باشند.
دین مقدس اسلام هر عمل وکار را بر مسلمانها باندازهٔ
توان وقدرتشان لازم کرده است اگر مریض قدرت
استاده شدن را نداشته باشد لازم است که به نشسته
نماز خود را ادا نماید اگر قدرت رکوع وسجده را نداشته
باشد به اشاره رکوع وسجده نماید اشارهٔ سجده کمی پائین تر
از اشارهٔ رکوع باشد اگر کسی قدرت نشستن را نداشته
در حالت خوابیده نماز خود را به اشاره ادا کند اشاره باید به سر باشد

اشاره به دل وچشم درست نیست .

تمرین

۱ـ اگر شخصی مریض شود و استاده نتواند نماز خود را چطور بخواند؟

۲ـ مریض اگر قدرت رکوع وسجده را نداشته باشد چه کند؟

۳ـ اشارهٔ دل ویاچشم عوض رکوع وسجده صحت دارد ویانه؟

سجدهٔ سهو

سجدهٔ سهو درحالات ذیل واجب میشود :

۱- به تأخیر فرض : مثلاً قیام ویا قعدهٔ اخیر
ازجای خود معطل شود ؛

۲- تکرار فرض : قسمیکه دریک رکعت دو رکوع
شود .

۳- تغیر واجب : مثلاً اول سوره وبعداز آن سورهٔ
فاتحه خوانده شود .

۴- ترک واجب : مانند ترک کردن قعدهٔ اولی .

مواد تشریح شدهٔ فوق ظاهراً چهار معلوم میشوند

لاکن تمام آن ها در ترک واجب داخل اند بهمین سبب فقها فرموده اند که سجدهٔ سهوه به ترک واجب لازم میشود.
اگر یکی از چهار عمل فوق سهواً واقع شود سجدهٔ سهو واجب می شود که جبیرهٔ نقصان آن رابکند. واگر کسی واجب را قصداً ترک کند درینصورت سجدهٔ سهو جبیرهٔ آن نمیشود دو باره خواندن نماز واجب است وفرض از آن ساقط میشود

سجدهٔ سهو : درقعدهٔ اخیر بعد ازخواندن تشهد سلام گشتاندن و دو سجده کردن است بعد از سجدهٔ سهو، تشهد و درود راخوانده بگشتاندن سلام خودرا ازنماز خارج نماید.

تمرین

۱- سجدهٔ سهو درکدام حالات لازم میشود؟

۲- سجدهٔ سهو چه وقت اداء میشود؟

۳- سجدهٔ سهو بچه ترتیب اداء میشود؟

ایمان بوحدانیت الله (ج)

شاگردان با ایمان ومجاهد !

در درس گذشته برای اثبات وجود اَللّٰه (ج)، دلایل نقلی رایاد گرفتید، درین درس این موضوع را خواهید آموخت که اَللّٰه (ج) یکی است وهیچ شریک و مانند ندارد، وهمین ذات لایق عبادت و بندگی وصاحب قدرت کامل است وبس.

نماز جمعه

نماز جمعه بر هر مرد آزاد بالغ، مقیم، صحیح و مسلمان فرض است در صورتیکه کدام مسافر، مریض ویا معذور برای اداء کردن نماز جمعه حاضر شد و نماز جمعه را اداء کرد نماز ظهر بر آن نیست.

نماز جمعه در شهر ویا در پناه شهر صحیح است که سلطان ویا نائب آن موجود باشد.

وقت نماز جمعه عیناً وقت نماز ظهر است. خواندن نماز جمعه بدون امام کمتر از سه نفر صحیح نیست نماز جمعه در جای اداء شود که به تمام مردم مسلمان اجازهٔ رفتن به آنجا باشد.

برای اداء کردن نماز جمعه دو دفعه أذان دادن سنت است.
به اذان اول باید تمام مردم کاروبار خود را بگذارند و برای نماز خواندن کوشش نمایند زمانیکه امام به منبر بنشیند اذان دوهم روبروی وی داده شود و امام دو خطبه میخواند.
دربین دو خطبه کم وقت بنشیند در وقت خواندن خطبه مقتدیان باید به کار دیگری مشغول نشوند و به خطبه گوش بگیرند اگر که نشنوند.
اگر محبوسین و معذورین قبل از اداء نماز جمعه نماز ظهر را بخوانند مکروه است. کسیکه در نماز جمعه با امام در تشهد شریک شود نماز جمعه را یافت دو رکعت نماز جمعه را تکمیل نماید، و اگر کسی بخواندن نماز جمعه قادر نشود، نماز فرض خود را چهار رکعت نماز ظهر بخواند.

تمرین

۱ـ نماز جمعه بالای کدام شخص لازم میشود ؟
۲ـ نماز در چه قسم جای صحت دارد ؟
۳ـ مسافر و معذور اگر نماز جمعه را بخواند چه حکم دارد؟
۴ـ به نماز جمعه چند أذان داده میشود؟
۵ـ اوقات اذان اوّل و اذان دوم نماز جمعه را واضح سازید.
۶ـ اگر کسی نماز جمعه را نیافت چه بکند؟

نماز عیدین

نماز هر دو عید واجب است و قرار ذیل ادا میشود:

بعد از نیت کردن امام تکبیر را به جهر میخواند و مقتدیان خفیه و هر دو دست خود را زیر ناف بسته کنند امام و مقتدیان سُبحٰنَكَ اللّٰهُمَّ را تا آخر خفیه بخوانند بعداً امام سه تکبیر را به جهر خوانده و مقتدیان خفیه بخوانند در خواندن هر تکبیر دست های خود را تا نرمهٔ گوش بالا ببرند و در بین این سه تکبیر دست ها پائین آویزان شوند بعد از خواندن تکبیر سوم دست های خود را زیر ناف بسته امام قرائت را به جهر بخواند بعداً رکوع و سجده نماید. در رکعت دوم هم سه تکبیر بعد از قرائت پیش از رکوع مانند رکعت اول ادا میشود با تکبیر چهارم به رکوع رفته و نماز را تکمیل نماید بعد از ادای نماز امام دو خطبه بخواند در خطبهٔ نماز عید فطر «عید خورد» احکام سر سایه و در

خطبه نماز عید قربان احکام قربانی و روزهای تشریق را تشریح نماید درصورتیکه نماز عید بناء برکدام عذر شرعی در روز اول خوانده نشود در روز دوم خوانده شود و نماز عید قربان برکدام عذر شرعی در روز دوم وسوم هم خوانده میشود أُذان و اقامت برای نماز های عید نمی باشد.

تمرین

۱- درنماز عیدین بعد از سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ در رکعت اول چند تکبیر خوانده می شود؟

۲- در بین اداء تکبیرات دستهای خود را چه کند؟

۳- در رکعت دوم تکبیرات درکدام جای اداء میشود؟

۴- برای نماز عیدین أُذان و اقامت است و یا نه؟

۵- امام چه وقت خطبه بخواند؟

۶- امام درخطبهٔ عیدین چه چیز را بمردم تشریح نماید؟

نماز تراویح

نماز تراویح در ماه مبارک رمضان هر شب بالای
هر مرد و زن که روزه بروی فرض باشد بیست رکعت سنت
است دو، دو رکعت نیت شود بعد از اداکردن دو رکعت
سلام بگرداند وقتیکه چهار رکعت پوره شد باندازهٔ چهار
رکعت استراحت نماید خواندن تسبیح در وقت استراحت
ثواب دارد. خواندن نماز تراویح بجماعت سنت است
بعد از نماز خفتن تا وقت صبح ادا میشود وتر اگر پیش از تراویح
ویا بعد از آن ادا شود رواست ختم قرآن عظیم الشان در نماز
تراویح در تمام ماه مبارک رمضان یکمرتبه مستحب می باشد نماز تراویح
بصورتیکه در وقتش خوانده نشود قضائی ندارد لذا هر مسلمان باید در خواندن

تراویح بوقتش کوشش نماید،

تمرین

۱- نماز تراویح درکدام اوقات سنت است؟

۲- نماز تراویح چند رکعت است؟

۳- نماز تراویح چند چند رکعت نیت کرده شود؟

۴- بعد از ادای چند رکعت استراحت نماید و چقدر؟

۵- ختم قرآنکریم در نماز تراویح چه حکم دارد؟

۶- چند دفعه ختم قرآن در تراویح تمام ماه مبارک رمضان مستحب است؟

نماز جنازه

نماز جنازه فرض کفائی است و قرار ذیل ادا میشود :

وقتیکه صف ها منظم شد این طور نیت نماید : نیت کردم ادا سازم چهار تکبیر نماز جنازه را خاص از برای خدای تعالی دوعا میکنم به این مرده اقتدا کردم به امام حاضر رو آوردم بجانهٔ کعبهٔ شریفه . بعد از تکبیر امام مقتدیان اَللهُ اکبر بگویند و دست های خود را تا نرمهٔ گوش بالا کنند بعداً دست های خود را مانند نماز های دیگر زیر ناف بگذارند امام و مقتدی ها طور خفیه سُبْحٰنَكَ اللّٰهُمَّ را تا آخر بخوانند بعداً تکبیر دوهم و پس از تکبیر درود شریف خوانده شود بعداً تکبیر سوم خوانده و پس از تکبیر سوم

اگر مرده بالغ باشد این دعا خوانده شود:

اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِحَيِّنَا وَ مَيِّتِنَا وَ شَاهِدِنَا وَ غَائِبِنَا وَ صَغِيْرِنَا وَ كَبِيْرِنَا وَ ذَكَرِنَا وَ اُنْثَانَا اَللّٰهُمَّ مَنْ اَحْيَيْتَهٗ مِنَّا فَاَحْيِهٖ عَلَى الْاِسْلَامِ ط وَمَنْ تَوَفَّيْتَهٗ مِنَّا فَتَوَفَّهٗ عَلَى الْاِيْمَانِ ط

اگر مرده بچه باشد این دعا خوانده شود:

اَللّٰهُمَّ اجْعَلْهُ لَنَا فَرَطًا وَّ اجْعَلْهُ لَنَا اَجْرًا وَّ ذُخْرًا وَّ اجْعَلْهُ لَنَا شَافِعًا وَّ مُشَفَّعًا ط

واگر دختر باشد این دعا خوانده شود:

اَللّٰهُمَّ اجْعَلْهَا لَنَا فَرَطًا وَّ اجْعَلْهَا لَنَا اَجْرًا وَّ ذُخْرًا وَّ اجْعَلْهَا لَنَا شَافِعَةً وَّ مُشَفَّعَةً ط

بعد از آن تکبیر چهارم گفته شود و طرف راست و طرف چپ

سلام گشتانده شود.

نوت: نماز جنازهٔ دیوانهٔ که قبل از بلوغ دیوانه شده باشد مثل طفلان ادا میشود یعنی در نماز جنازهٔ آن دوعای خوانده شود که در جنازهٔ طفلان خوانده میشود و با تکبیر های دوم، سوم و چهارم دست ها بالا نمیشود.

تمرین

۱- نماز جنازه چه حکم دارد؟

۲- نماز جنازه چند تکبیر است؟

۳- بعد از تکبیر اوّل چه خوانده می شود؟

۴- بعد از تکبیر دوم چه خوانده می شود؟

۵- بعد از تکبیر سوم چه خوانده می شود؟

۶- بعد از تکبیر چهارم چه خوانده می شود؟

۷- نماز جنازهٔ دیوانه با نماز جنازهٔ عاقل چیزی فرق دارد و یا نه؟

دلایل نقلی بوحدانیت الله (ج)

چنانکه الله تعالی میفرماید؛

اگر بودی در آسمان وزمین معبودانی سوای خدا (ج)
هرآئینه هردو تباه شدندی.

تمرین

۱- وحدانیت الله (ج) بکدام آیهٔ مبارکه ثابت شده؟
۲- هرگاه در آسمان وزمین آلهه (خداها) غیر از الله (ج) می بود چه واقع میشد؟

لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا ۚ سورهٔ انبیاء آیهٔ (۲۲)

وَلِلّٰهِ الْأَسْمَآءُ الْحُسْنٰى فَادْعُوْهُ بِهَا

و خدا راست نام های نیک پس بخوانید او را به آن نامها

سورهٔ اعراف آیهٔ ۱۸۰

صفات الله (ج)

شاگردان عزیز! در درسهای گذشته بوحدانیت وجود الله (ج) آشنا شدید. درین درس انشاء الله تعالی صفات الله (ج) را خواهید شناخت.

صفات الله (ج) بر دو قسم اند:

الف: صفات ذاتی.

ب: صفات فعلی.

صفات ذاتی الله (ج)

صفات ذاتی الله ج صفاتی اند که برای الله ج ثابت اند و به ضد آن صفات متصف نمیگردد و عبارت اند از: حیات، قدرت، علم، کلام، سمع، بصر، اراده که در جدول ذیل شرح میشوند.

شماره	صفات ذاتی	معنی	تشریح	ضد صفات ذاتی	تشریح
۱	حیات	زندگی	حیات یکی از صفات ذاتی خداوند است، یعنی الله (ج) همیشه زنده است.	مرگ	بر الله (ج) هیچگاه مرگ نمی آید و نه فنا می شود.
۲	قدرت	توانائی و طاقت	الله (ج) توان و قدرت پیدا کردن نگهداری و فنا کردن و دوباره زنده کردن تمام مخلوقات را دارد.	ناتوانی	الله (ج) هیچگاه بصفت ناتوانی موصوف نشده نمیتواند و از کردن هیچ چیز عاجز نیست.

شماره	عنوان	صفحه
۱۲	- کار و وظایف ملایکه	۱۸
۱۳	- ایمان به کتابهای الله ج	۲۲
۱۴	- ایمان به قرآنکریم	۲۴
۱۵	- عقاید مربوط به ایمان به کتابهای الله ج	۲۷
۱۶	- ایمان به رسولان الله	۳۰
۱۷	- فرق بین رسول و نبی	۳۱
۱۸	- حضرت محمد مصطفی (ص)	۳۴
۱۹	- ایمان بروز آخرت	۳۷
۲۰	- ایمان به تقدیر	۴۰
۲۱	- عقیدهٔ ما نسبت به تقدیر	۴۱
۲۲	- مقام و منزلت اصحاب کرام (رض)	۴۳
۲۳	- ولایت و شناخت اولیای کرام (رح)	۴۷
۲۴	- چند سخن عقیدوی به مذهب اهل سنت و جماعت	۵۰
	- نامهای امامان و مجتهدین مشهور	۵۳

ARIC
B
6.421
SCA
9002

ناشر:

SWEDISH COMMITTEE FOR AFGHANISTAN
SCA

مؤسسه تحویل کننده: سویدن
و بازار مشترک اروپا (EC)
سال چاپ: ۱۳۷۸ هـ.ش
تعداد: ۴۷۸۹
طبع: **Rehmat Printing Press**

دولت اسلامی افغانستان
وزارت تعلیم و تربیه
ریاست تالیف و ترجمه

عقاید و فقه

صنف چهارم

مؤلف: مولوی دوست محمد «فیضی»

دولت اسلامی افغانستان
وزارت تعلیم و تربیه
ریاست تألیف و ترجمه

عقاید
و
فقه

برای صنف چهارم

مؤلف : مولوی دوست محمد «فیضی»

سال ۱۳۷۵

بسم الله الرحمن الرحيم

رهنما برای معلم

۱-قبل از این که معلم صاحب داخل صنف میشود باید پلان درسی را با خود داشته باشد.

۲- پلان درسی باید مطابق ساعت درسی ترتیب و تهیه شود. برای معلم ضروری است که در این مورد دقت نماید.

۳- معلم صاحب باید به وقت معین به صنف داخل شود.

٤- معلم صاحب باید با لباس پاك داخل صنف شود.

۵- برای معلم لازم است تا در وقت داخل شدن به صنف سلام بگوید.

٦- در شروع درس جدید معلم باید بسم الله الرحمن الرحیم بگوید.

۷- معلم صاحب باید با در نظر داشت مقوله «كَلِمُو الناس علَی قدر عقولهُم» تدریس نماید. یعنی تدریس باید به سویه و لسان شاگردان صورت گیرد.

۸- معلم صاحب برای تدریس خوبتر فضای مساعد را در صنف آماده سازد.

۹- برای اینکه در تدریس مؤثریت پیدا شود برای معلم ضروری است که طرز تدریس خود را یکنواخت نسازد.

۱۰- معلم صاحب همیشه خود را به صفت همکار به صنف و شاگردان نشان دهد.

۱۱- معلم صاحب باید وظیفهء خانه گی شاگردان را ملاحظه نموده و آنها را به اشتباهات و غلطیهای شان متوجه سازد.

۱۲- برای معلم صاحب لازم است که حاضری شاگردان را بگیرد.
۱۳- معلم صاحب باید شاگردان خود را در جریان تدریس ارزیابی نماید.
۱٤- برای معلم صاحب لازم است تا در میان شاگردان خود روابط حسنه و برادری را قایم نماید.
۱۵- معلم صاحب باید شاگردان خود را بشناسد تا در تدریس مؤثریت به میان آید.
۲٦- معلم صاحب باید شاگردان خود را در تدریس سهیم نماید.
۱۷- معلم صاحب باید در اثنای درس و بعد از ختم آن به شاگردان حق سوال کردن را بدهد.
۱۸- معلم صاحب باید به شاگردان وظیفه، خانه گی بدهد و آن را ملاحظه و اصلاح نماید.
۱۹- معلم صاحب باید با استفاده از مواد محیطی «سنگ ریزه ها» گل، دانه، جواری و غیره عملیات جمع - تفریق - ضرب - و تقسیم را عملاً به شاگردان نشان دهد و هم از مواد درسی از قبیل چارتها، نقشه ها، پوسترها و مواد سمعی و بصری کار گیرد.
۲۰- برای معلم صاحب لازم است تا به شاگردان در فضای صمیمیت طوری جواب دهد تا در آینده جرأت سؤال نمودن از شاگردان سلب نگردد.
۲۱ - معلم صاحب به شاگردان تفهیم نماید که تمرینات این کتاب را به کتابچه های خود نقل و در آن حل نمایند.

فهرست مندرجات بخش اول
عقاید

شماره	عنوان	صفحه
۱	ایمان، تعریف ایمان	۱
۲	اجزای ایمان	۱
۳	ایمان بوجود الله ج	۲
۴	دلائل نقلی بر وجود الله ج	۴
۵	ایمان بوحدانیت الله ج	۶
۶	دلائل نقلی بوحدانیت الله ج	۷
۷	صفات الله ج	۹
۸	صفات ذاتی الله ج	۱۰
۹	صفات فعلی الله ج	۱۲
۱۰	عقایدیکه مربوط است به ایمان آوردن به الله ج	۱۴
۱۱	ایمان به ملائکه	۱۷